

ПЛАН
імплементатії Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради
про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на
навколишнє середовище (кодифікація)

I. Загальна частина

1. Підстави розроблення плану імплементатії

Підставами для розроблення даного плану є:

1) Статті 360-363, 365, 366, Додаток XXX до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода). Зазначені статті та Додаток підлягають тимчасовому застосуванню за винятком статті 361, статті 362 (1) (с) та пунктів (а) та (с) статті 365.

Положення Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 13 грудня 2011 р. про оцінку впливу окремих державних і приватних проектів на навколишнє середовище (кодифікація) (Офіційний вісник ЄС, L 26, 28 січня 2012 р., с. 1–21) (далі – Директива) *мають бути впроваджені протягом двох років з дати набрання чинності Угодою.*

2) Пункт 236 Плану заходів з імплементатії Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, на 2014-2017 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 17 вересня 2014 р. № 847-р. *Строк виконання, встановлений Планом заходів з імплементатії Угоди про асоціацію – серпень 2016 року.*

2. Мета і завдання розроблення плану імплементатії

Метою плану імплементатії Директиви є приведення законодавства України у відповідність до її положень та запровадження його на практиці.

Основними завданнями є впровадження визначених в Угоді положень Директиви щодо:

прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів);

встановлення вимог, за якими проекти, зазначені у Додатку I підлягають оцінці впливу на навколишнє середовище, та процедури визначення, які з проектів, зазначених у Додатку II, потребують ОВНС (ст. 4);

визначення обсягу інформації, яка має надаватися розробником (ст. 5);

встановлення процедури консультацій з органами з питань охорони навколишнього середовища та процедури консультацій з громадськістю (ст. 6);

досягнення домовленостей з сусідніми країнами щодо обміну інформацією та проведення консультацій (ст. 7);

запровадження заходів щодо повідомлення громадськості про прийняті рішення за заявами про надання дозволу на реалізацію проекту (ст. 9).

3. Короткий опис поточного стану імплементації акта законодавства ЄС в Україні та очікувані результати імплементації

Чинне законодавство України частково відповідає вимогам Директиви (ступінь відповідності - низький).

Оцінка впливу на навколишнє середовище (ОВНС) на сьогодні частково регламентуються Законом України «Про екологічну експертизу», Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності», Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища»; Порядком залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.2011 № 771, постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку видів діяльності та об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку» від 28.08.2013 № 808, ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд. Основні положення проектування» затверджені наказом Держбуду від 15.12.2003 № 214 та іншими актами чинного законодавства.

Однак, зазначене законодавство, в тому числі, і внаслідок його численних та безсистемних змін, не відповідає європейським вимогам. Фактично на даний час в Україні відсутня повноцінна процедура оцінки впливу на довкілля.

Крім того, на даний час у сфері ОВНС Україна відстає як у виконанні міжнародних зобов'язань, так і у реалізації власних планів імплементації відповідних конвенцій та апроксимації до законодавства ЄС. Система ОВНС потребує значного вдосконалення та фактично розбудови «з нуля» відповідних механізмів, які б відповідали міжнародним вимогам та практиці ОВНС.

Недоліки чинної процедури участі громадськості стали підставою для визнання України такою, чие законодавство не відповідає положенням Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (далі - Оргуська Конвенція) (пункт 6(a) Рішення II/5b Наради Сторін Оргуської Конвенції). Пунктом 3 Рішення IV/9h Наради Сторін Оргуської Конвенції було визнано факт неузгодженості законодавства України з вимогами Оргуської Конвенції.

Таке ж порушення було констатовано Народою Сторін Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (далі – Конвенція Еспо) (Рішення IV/2 2008 року). Однією з причин прийняття такого рішення була відсутність належної процедури оцінки впливу на довкілля, яка б в т.ч. забезпечувала можливість громадськості брати участь у прийнятті рішень, які можуть мати негативний вплив на довкілля. Крім того, положення ч. 2 ст. 2 Конвенції Еспо зобов'язує Сторони створити таку процедуру .

Законом України від 15.12.2010 року № 2787-VI було ратифіковано Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства. Згідно зі ст. 2 цього Протоколу для забезпечення узгодженості законодавства України з розділом II Договору про заснування Енергетичного Співтовариства й пов'язаним з ним додатками, передбачено імплементувати

Директиву Ради 85/337/ЄЕС про оцінку впливу деяких державних і приватних проектів на довкілля (була замінена кодифікованою Директивою 2011/92/ЄС) до 1 січня 2013 року. Створення ефективної процедури оцінки впливу на довкілля дозволить виконати цю вимогу.

Для імплементації вимог Директиви необхідно прийняти нові та внести зміни і доповнення до низки чинних нормативно-правових актів.

Очікуваними результатами є запровадження в Україні більш дієвих механізмів оцінки впливу на навколишнє середовище, у тому числі у транскордонному контексті та додатковий потенціал підвищення рівня екологічної безпеки у державі.

Впровадження належної процедури оцінки впливу на навколишнє середовище відповідно до вимог Директиви сприятиме:

- обґрунтованості рішень щодо планованої небезпечної діяльності;
- врахуванню інтересів заінтересованої громадськості;
- гарантуванню права на безпечне навколишнє середовище та права власності на земельні ділянки;
- здійснення належної оцінки ризиків для інвестицій тощо.

4. Головний виконавець та співвиконавці

Мінприроди – головний виконавець заходів щодо:

підготовки проекту закону, що встановлює чіткі вимоги до процедури ОВНС, у тому числі у випадках транскордонного впливу та про внесення змін та доповнень до чинного законодавства у зв'язку з прийняттям цього закону;

підготовки проекту нормативно-правового акту, що визначає об'єкти та види діяльності, що підлягають ОВНС відповідно до Додатків I-III до Директиви;

внесення змін та доповнень до Порядку залучення громадськості до обговорення питань щодо прийняття рішень, які можуть впливати на стан довкілля та якість життя, затвердженого постановою КМУ від 29 червня 2011 р. № 771 (щодо участі громадськості у процедурі ОВНС);

розроблення та прийняття інших нормативно-правових актів, узагальнення підготовлених співвиконавцями, відповідно до їх компетенції, пропозицій щодо внесення змін до чинного законодавства та забезпечення подання відповідних пропозицій на розгляд Кабінету Міністрів України;

створення реєстру експертів з ОВНС та участі громадськості (у випадку делегування повноважень щодо організації участі громадськості іншим (недержавним) організаціям чи експертам).

Співвиконавці: МОЗ, Мінкультури, інші центральні органи виконавчої влади.

Міністерство охорони здоров'я – головний виконавець заходів щодо:

- затвердження державних санітарних норм та правил;
- затвердження норм радіаційної безпеки та допустимих рівнів впливу на людину інших фізичних факторів;

затвердження параметрів безпеки й специфікацій якості допоміжних засобів і матеріалів для виробництва й обороту, що використовуються у їх виробництві;

затвердження порядків зупинки або припинення інвестиційної діяльності при порушенні санітарного законодавства;

визначення належного рівня захисту здоров'я людей.

Співвиконавці: Мінприроди, МОЗ, Мінкультури, інші центральні органи виконавчої влади.

Міністерство культури України – головний виконавець заходів щодо:

погодження у межах повноважень програм та проектів містобудівних, архітектурних та ландшафтних перетворень, будівельних, меліоративних, шляхових, земляних робіт у межах території, на якій розташовані пам'ятки національного значення, та в зонах їх охорони, на охоронюваних археологічних територіях, в історичних ареалах населених місць, а також програм та проектів, в результаті реалізації яких може змінитися стан об'єктів культурної спадщини.

Співвиконавці: Мінприроди, МОЗ, Мінкультури, інші центральні органи виконавчої влади.

II. Заходи плану імплементації Директиви 2011/92/ЄС Європейського Парламенту та Ради про оцінку впливу окремих державних і приватних проєктів на навколишнє середовище (кодифікація)

№	Зміст заходу*	Виконавці**	Строк***	Програми та/або проєкти допомоги ЄС, інших донорів	Індикатор(и) виконання
1	2	3	4	5	6
<p>Основне завдання 1: <i>Прийняття національного законодавства та визначення уповноваженого органу (органів); встановлення вимог, за якими проєкти, зазначені у Додатку I підлягають оцінці впливу на навколишнє середовище, та процедури визначення, які з проєктів, зазначених у Додатку II, потребують ОВНС ст. 4 Директиви); визначення обсягу інформації, яка має надаватися розробником (ст. 5 Директиви); встановлення процедури консультацій з органами з питань охорони навколишнього середовища та процедури консультацій з громадськістю (ст. 6 Директиви); досягнення домовленостей з сусідніми країнами щодо обміну інформацією та проведення консультацій (ст. 7 Директиви); запровадження заходів щодо повідомлення громадськості про прийняті рішення за заявами про надання дозволу на реалізацію проєкту (ст. 9 Директиви)</i></p>					
<p>1.1. Нормотворчі заходи</p>					
	<p>1.1.1. Розроблення проєкту Закону, що встановлює чіткі вимоги до процедури ОВНС, у тому числі у випадках транскордонного впливу та про внесення змін та доповнень до чинного законодавства у зв'язку з прийняттям цього закону</p>	<p>Мінприроди МОЗ Мінкультури інші заінтересовані органи</p>	<p>червень 2015 р.</p>	<p>-</p>	<p>Прийняття Закону</p>
	<p>1.1.2. Розроблення проєкту нормативно-правового акту, що визначає об'єкти та види діяльності, що підлягають ОВНС відповідно до Додатків I-III до Директиви</p>	<p>Мінприроди МОЗ Мінкультури інші заінтересовані органи</p>	<p>жовтень 2015 р.</p>	<p>-</p>	<p>Прийняття нормативно-правового акту</p>
	<p>1.1.3. Розроблення проєктів підзаконних нормативно-правових актів на виконання Закону, передбаченого п. 1.1.1.</p>	<p>Мінприроди МОЗ Мінкультури інші заінтересовані органи</p>	<p>протягом 6-ти місяців з дня опублікування Закону, передбаченого п. 1.1.1.</p>	<p>-</p>	<p>Прийняття нормативно-правових актів</p>
	<p>1.1.4. Розроблення нормативно-правових актів щодо створення та забезпечення функціонування</p>	<p>Мінприроди</p>	<p>протягом 6-ти місяців з дня опублікування</p>	<p>-</p>	<p>Прийняття нормативно-правових актів</p>

баз даних (реєстрів) документів з ОВНС		Закону, передбаченого п. 1.1.1.		
1.2. Інституційні заходи				
1.2.1. Створення реєстру експертів з ОВНС та участі громадськості (у випадку делегування повноважень щодо організації участі громадськості іншим (недержавним) організаціям чи експертам)	Мінприроди	жовтень 2015 р.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Наявність та забезпечення належного функціонування реєстру експертів з ОВНС та участі громадськості
1.3. Організаційні заходи				
1.3.1. Розроблення посібника (методичних рекомендацій) з процедури оцінки впливу на навколишнє середовище для заінтересованих сторін (органів влади, неурядових організацій, суб'єктів господарювання тощо)	Мінприроди	протягом 9-ти місяців з дня опублікування Закону, передбаченого п. 1.1.1.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Видання посібника (методичних рекомендацій) з процедури оцінки впливу на навколишнє середовище
1.3.2. Розроблення посібника (методичних рекомендацій) з процедури оцінки впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті для заінтересованих сторін (органів влади, неурядових організацій, суб'єктів господарювання тощо)	Мінприроди	протягом 9-ти місяців з дня опублікування Закону, передбаченого п. 1.1.1.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Видання посібника (методичних рекомендацій) з процедури оцінки впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті
1.3.3. Розроблення (вдосконалення) веб-сторінок відповідних органів з метою інформування у рамках процедури ОВНС, зокрема у транскордонному контексті та забезпечення доступу до інформації	Мінприроди	протягом 9-ти місяців з дня опублікування Закону, передбаченого п. 1.1.1.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Функціонування вдосконалених офіційних веб-сторінок та їх відповідне наповнення
1.3.4. Розроблення програмного забезпечення функціонування баз даних (реєстрів) документів з ОВНС	Мінприроди	протягом 9-ти місяців з дня опублікування Закону, передбаченого п. 1.1.1.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Наявність та забезпечення належного функціонування баз даних (реєстрів)

				документів з ОБНС
1.3.5. Підготовка матеріалів для тренінгів, семінарів та інших освітніх заходів з питань оцінки впливу на навколишнє середовище, у т. ч. транскордонному контексті	Мінприроди інші заінтересовані органи	липень 2015 року	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Виготовлення матеріалів для тренінгів, семінарів та інших освітніх заходів
1.4. Координаційні заходи				
1.4.1. Проведення тренінгів, семінарів та інших освітніх заходів для органів державної влади, залучених до процесу оцінки впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище	Мінприроди інші заінтересовані органи	2015-2016 рр.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Підвищення обізнаності органів державної влади, залучених до процесу оцінки впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище
1.4.2. Проведення тренінгів, семінарів та інших освітніх заходів для фахівців, яким підпорядковуються об'єкти та види діяльності, перелік яких визначається Додатками I-III до Директиви	Мінприроди інші заінтересовані органи	2015-2016 рр.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Підвищення обізнаності фахівців, яким підпорядковуються об'єкти та види діяльності, перелік яких визначається Додатками I-III до Директиви
1.4.3. Проведення тренінгів, семінарів та інших освітніх заходів для фахівців - експертів з впровадження процедури ОБНС	Мінприроди	2015-2016 рр.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Підвищення обізнаності фахівців - експертів з впровадження процедури ОБНС
1.4.4. Підготовка дво- або багатосторонніх міжнародних договорів з питань транскордонної ОБНС	Мінприроди інші заінтересовані органи	2015-2016 рр.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Підписання дво- або багатосторонніх міжнародних договорів з питань транскордонної ОБНС
1.4.5. Здійснення пілотного проекту з транскордонної ОБНС із залученням однієї з країн ЄС	Мінприроди інші заінтересовані	2015-2016 рр.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Реалізований пілотний проект

	органи			
1.5. Спільні заходи (за згодою та за пропозиціями) із представниками ділових кіл та/або громадськістю, з урахуванням напрямів діяльності провідних неурядових організації євроінтеграційного спрямування				
1.5.1. Проведення тренінгів, семінарів та інших освітніх заходів для зацікавлених сторін (підприємницьких структур, неурядових організацій тощо)	Мінприроди інші заінтересовані органи	2015-2016 рр.	В рамках окремих проектів міжнародної технічної допомоги	Підвищення обізнаності зацікавлених сторін (підприємницьких структур, неурядових організацій тощо)